

Dr. Szalay Dezső a biológiai tudomány kandidátusa, a Szent István Egyetem gyémántdiplomás agrármérnöke rövid szakmai pályája képe

Dr. Szalay Dezső 1926. augusztus 12-én született Csányon (Heves m.)

1946-50 között az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági-tudományi Kar hallgatója volt.

Az egyetem elvégzése után az egyetemen tanársegéd, majd 1950 ősztől egyéves ösztöndíjat nyert Bulgáriába. 1952 novemberében áthelyezték a Gyapotnemesítési Kutató Intézetbe Székkutasra.

1955 ősztől nyugdíjazásáig (1986) az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetében Martonvásáron dolgozott. A Növény-genetikai Osztályon Rajháthy Tibor vezetésével a búza-tarackbúza hibridek vizsgálatába kapcsolódott be. 1957-től tudományos segédmunkatársként, mint levelező aspiráns folytatta kutatómunkáját. Tudományos vezetője Bálint Andor professzor volt. 1964-ben „Triticum X Agropyron” keresztezések és a hibridek néhány tulajdonságának elemzése” című értekezése alapján elnyerte a biológiai tudomány kandidátusa tudományos fokozatot.

A 60-as és 70-es években több külföldi intézetben tájékozódhatott a búza genetikai és nemesítési kutatások helyzetéről. 1971 októbertől 2 évig – mint Keldis ösztöndíjas – részt vett a SZUTA Központi Botanikus Kertjében N.V. Cicin vezette Hibridizációs Osztály munkájában. 1964-től 1992-ig tagja volt az MTA Növénynemesítési Bizottságának. Több éven keresztül a bizottság titkári teendőit is ellátta. Martonvásári kutatásairól mintegy 20 közleményben számolt be.

Kutató csoportja a 60-as közepétől mind hangsúlyosabban feladatának tekintette új búzafajták előállítását. Az 1976-ban fajtakisérletekbe átadott-mutánsok hibridjeiből kiemelt Mv-103-as búzatörzset 1978-ban Martonvásári 8 néven elismerték, majd 1980-ban államilag minősített fajtaként törzskönyvezték (nemesítők: Szilágyi Gyula és Szalay Dezső). 1980-ban Olaszországban az Mv-102-es búzatörzset Giuliana, az Mv-103-as törzset Claudia néven regisztrálták és évekig termesztették.

1986. augusztusi nyugdíjazását követően az OTKA támogatásával fehérjében gazdag hibridjeinek vizsgálatát a DATE Szarvasi Főiskolai Kar kísérleti telepén folytatta három évig. Búzatörzseit és hibridjeit a KSzE Növénytermelési Rendszer keretében értékelték. 1987 decemberében fajtaelismerést kapott az „Alföld” búzafajta, amely 1993-ban szabadalmi oltalmat nyert „Alföld-90” névvel. Kiváló lisztminőségének köszönhetően a kilencvenes évek egyik jelentős búzafajtájává vált. Elismerés képen, az Agrogén Kft segítségével, a IV. Innovációs Nagydíj pályázaton, mint 1995. évi sikeres és nagy jelentőségű innováció „Az Alföld-90 szabadalmaztatott őszi búzafajta fenntartása és elterjesztése a köztermesztésben” a Földművelésügyi Minisztérium Agrár Innovációs különdíjában részesült. Később a búzafajta több szabadalmi kiállításon is elismerésben részesült (Genius'96 Díj, Brüsszelben arany-, Pekingben ezüst-, Pittsburgh-ben bronz- érem).

Életének 91. évében 2017. január 26-án Dr. Szalay Dezső elhunyt.